

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09-2/02.01.2024 г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс, и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **народно пеене** – теория и учебна практика за специалност код **2120302 „Музикант-вокалист”**, от професия код **212030 „Народно пеене”** от професионално направление код **212 „Музикални и сценични изкуства”**.

Х

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А
ЗА СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ПО
НАРОДНО ПЕЕНЕ
ТЕОРИЯ И УЧЕБНА ПРАКТИКА

XI клас

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД 09-2/02.01.2024 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 212 „Музикални и сценични изкуства”

ПРОФЕСИЯ:

код 212030 „Музикант-вокалист ”

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 2120302 „Народно пеене”

София, 2024 г.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Специфичната професионална подготовка в XI клас по учебния предмет **народно пеене – теория и учебна практика** е предназначена за професия „Музикант-вокалист“, специалност „Народно пеене“ от професионално направление „Музикални и сценични изкуства“.

Учениците придобиват знания за българската народна песен, развиват нотната си грамотност, формират естетически музикален вкус и знания за непреходните стойности на българското фолклорно изкуство. В учебната програма е включен подходящ песенен материал, с овладяването на който се цели надграждане на придобитите знания и умения в първи гимназиален етап.

Чрез учебното съдържание по предмета **народно пеене – теория и учебна практика** обучаемите се запознават по-задълбочено с историята на народното изпълнителско изкуство, различни фолклорни изпълнители и доразвиват знания и умения, свързани с бъдещата им професионална реализация.

Образователният процес по **народно пеене – теория и учебна практика** в XI клас дава възможност за боравене с терминология свързана с основните музикални елементи и вокална лексика на фолклорните песни, както и за мотивация за по-нататъшно развитие. Учениците овладяват терминологията, свързана със структурата на българска народна песен.

Въвеждат се понятия, придобиват се знания и умения, характерни за разпяването, загаряването на гласа и подготовка за сценично участие. Цели се учениците да познават метро-ритмичния строеж на фолклорната песен, музикална форма, целите и задачите на подготовката за работа с глас.

В хода на учебната работа се постигат умения за индивидуална работа, работа в екип, самодисциплина и самоконтрол.

Специфичната професионална подготовка по учебния предмет **народно пеене** теория и учебна практика е представена тематично, като темите не се разглеждат в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

Учебното съдържание е разпределено в 4 (четири) раздела, като в тях се конкретизира броят на учебните часове и включените теми. Всяка тема се разпределя от учителя в началото на всяка учебна година.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

Настоящата програма дава теоретичните познания, необходими за осъществяване на основните задачи на дисциплината. Тя цели развитие, което да позволи най-цялостна изява на музикалните личностни и индивидуални качества на учениците като предпоставка за постигане на цялостно и хармонично развитие на младия изпълнител. Важен момент в процеса на обучението представлява балансираното овладяване на теоретичния и практически материал, както по ноти, така и слуховоподражателно. Теоретичните знания, които ученикът придобива в процеса на обучение, трябва да намерят музикално-естетическо приложение и осмисляне в художествения репертоар.

Посочената програма за различните класове е ориентировъчна. Всеки педагог може да използва и друг материал, като се съобразява със съответните основни изисквания и индивидуални дадености на ученика.

Структурата на учебното съдържание е по раздели и теми. За всеки раздел в програмата са записани препоръчителен брой учебни часове и теми, които могат да варират в процеса на обучение в зависимост от изучавания технически и художествен материал.

Предложената учебна програма е примерна и не ограничава инициативата на преподавателя.

За всеки раздел в програмата са записани препоръчителен брой учебни часове и теми. Учителят разпределя броя на часовете, предвидени по учебен план и по учебната програма в личното си годишното разпределение, като конкретизира броя на учебните часове за всяка тема в зависимост от изучавания технически и художествен материал в часовете по учебна практика.

За постигане целите на обучението учителят разпределя учебните часове за нови знания, упражнения и контрол.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

№ по ред	Типов учебен план	XI клас		
		Брой учебни седмици	Общ брой часове ТЕОРИЯ	Общ брой часове УЧЕБНА ПРАКТИКА
	Типов учебен план за професионално			

1.	образование с интензивно изучаване на чужд език в паралелки с дневна форма на обучение/ B2	36	36	144
2.	Типов учебен план за професионално образование с разширено изучаване на чужд език в паралелки с дневна форма на обучение/ B4	36	36	144
3.	Типов учебен план за професионално образование без интензивно и без разширено изучаване на чужд език в паралелки с дневна форма на обучение/ B6	36	36	144

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Учебното съдържание е структурирано в IV раздела. За всеки раздел са записани темите и броят учебни часове. Учителят конкретизира броя на учебните часове за всяка тема в съответствие с посочените за раздела.

За постигане целите на обучението учителят разпределя учебните часове за нови знания, упражнения и контрол.

<i>№ по ред</i>	<i>Наименование на разделите</i>	Препоръчителен брой на учебните часове по теория	Препоръчителен брой на учебните часове по учебна практика
	Раздел I. Усъвършенстване на технически умения	6	36
1.	Усъвършенстване на технически умения – интониране.		

2.	Овластяване на технически похвати, свързани с конкретния художествен материал		
3.	Добиване на необходимите знания и умения за подходяща професионална реализация.		
4.	Цел и задачи за прилагане в самостоятелните си образователни занимания достиженията на съвременната компютърна и музикална техника и програми. Подкреждане на концертна програма.		
5.	Умения за ясно структуриране на знанията. Умения за самостоятелно търсене и намиране на нужната информация по определени теоретико–практически въпроси;		
	Раздел II. Работа върху художествен материал	10	36
1.	Представяне на изучаваното произведение. Запознаване със стил и период на създаване, жанр и синкретика на песенния репертоар..		
2.	Интерес за търсене на исторически причини и факти за създаване на конкретна изучаваната песен и нейните варианти.		
3.	Характерни особености на творческо отношение и усъвършенстване на стила и интерпретацията.		
4.	Уточняване на изисквания за постигане верността на стила при изработване на песенни варианти		
5.	Анализ на музикалната форма. Съставяне на песенни варианти.		

6.	Изграждане на умения за споделяне и вникване в различните гледни точки по даден въпрос, свързан с проблемите на музикалната практика, обучение, творчество.		
7.	Изграждане на усет за творческа интерпретация по време на изпълнение .		
	Раздел III. Изграждане на навици за самостоятелна работа	10	36
1.	Създаване на трайни навици за самостоятелна работа върху музикалното произведение. Решаване на технически и интерпретационни проблеми.		
2.	Развиване на навиците за самостоятелна работа със съпровод.		
	Раздел IV. Сценична изява	10	36
1.	Усъвършенстване на сценичното поведение и издръжливост.		
2.	Знания за преодоляване на сценична “треска”. Възпитание на антистресов тип поведение.		
3.	Годишен преговор на теоретичният материал.		
	Общ минимален брой учебни часове:	36	144

2. Раздели и теми

Раздел I. Усъвършенстване на технически умения

2.1.1. Усъвършенстване на технически умения — интонация.

2.1.2. Овладяване на технически похвати, свързани с конкретния художествен материал

2.1.3. Добиване на необходимите знания и умения за подходяща професионална реализация.

2.1.4. Цел и задачи за прилагане в самостоятелните си образователни занимания достиженията на

съвременната компютърна и музикална техника и програми Подреждане на концертна програма.

2.1.5. Умения за ясно структуриране на знанията. Умения за самостоятелно търсене и намиране на нужната информация по определени теоретико–практически въпроси.

Раздел II. Работа върху художествен материал

2.2.1. Представяне на изучаваното произведение. Запознаване със стил и период на създаване, жанр и синкретика на песенния репертоар.

2.2.2. Интерес за търсене на исторически причини и факти за създаване на конкретна изучаваната песен и нейните варианти.

2.2.3. Характерни особености на творческо отношение и усъвършенстване на стила и интерпретацията.

2.2.4. Уточняване на изисквания за постигане верността на стила при изработване на песенни варианти.

2.2.5. Анализ на музикалната форма. Съставяне на песенни варианти.

2.2.6. Изграждане на умения за споделяне и вникване в различните гледни точки по даден въпрос, свързан с проблемите на музикалната практика, обучение, творчество.

2.2.7. Изграждане на усет за творческа интерпретация по време на изпълнение .

Раздел III. Изграждане на навици за самостоятелна работа

2.3. 1. Създаване на трайни навици за самостоятелна работа върху музикалното произведение. Решаване на технически и интерпретационни проблеми.

2.3.2. Развиване на навиците за самостоятелна работа със съпровод.

Раздел IV. Сценична изява

2.4.1. Усъвършенстване на сценичното поведение и издръжливост.

2.4.2. Знания за преодоляване на сценична “треска”. Възпитание на антистресов тип поведение.

2.4.3. Годишен преговор на теоретичния материал.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

Спецификата на изучаваната професия предполага тясна връзка между теория и практика. В края на обучението учениците трябва да притежават теоретични познания, необходими за пълноценната работа като музикант–вокалист:

- да владее и правилно управлява своя глас;

- да има теоретични познания върху структурата на фолклорната песен, стил, период на създаване, историческата истина в песента, за единството на формата и съдържанието, да има теоретични познания върху музикалните изразни средства;
- да познава основния инструктивен и художествен репертоар;
- да осъществява междупредметни връзки в процеса на работа с цел постигане на високи резултати;
- да има теоретични познания върху основните методики на обучение, използвани в практиката;
- да умее да използва различни източници и справочна литература.

В края на своето обучение, ученикът да бъде изграден изпълнител, носещ в себе си изпълнителски вкус и знания за народопесенното изкуство. Той трябва да владее минимум 20 песни /бавни и хороводни/, с които да представя оригинален собствен стил; репертоар, който му позволява да изнесе самостоятелна сценична изява /самостоятелен концерт/, или да запише в музикален албум.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Доц. д-р Бинка Котетерова-Добрева, ЮЗУ, „Н. Рилски“, гр. Благоевград
2. Пламен Герганов – старши учител по музика, СУ „Отец Паисий“, гр. Враца
3. Величка Николова – зам.-директор по УТД, 144 СУ „Народни будители“, гр. София